

Πέγκυ Φούρκα: «Να μάθουμε να παίρνουμε πολύ σοβαρά τα παράπονα των παιδιών μας»

Συνέντευξη στην Αργυρώ Μουντάκη

Με ένα βιβλίο για τον σχολικό εκφοβισμό έρχεται η αγαπημένη συγγραφέας και εικονογράφος των παιδιών Πέγκυ Φούρκα να μας θυμίσει ότι όλα μπορούν να λυθούν αν εμφυσήσουμε στα παιδιά τις αρχές της φιλίας και της αδελφοσύνης, την αλληλεγγύη και την αγάπη. Μια περιπέτεια σχεδόν κινηματογραφική, που κόβει την ανάσα και διαβάζεται απνευστί από μικρούς μα και μεγάλους και με την ζωντανή και γεμάτη χρώμα και φως εικονογράφησης του, το Τσαμποκαλονήσι είναι ένα βιβλίο, που σίγουρα θα μείνει διαχρονικό.

-Πέγκυ, πώς ξεκίνησε η σκέψη να γράψεις για τον σχολικό εκφοβισμό;

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, δυστυχώς παίρνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις στη σημερινή πραγματικότητα. Η ιδέα ξεκίνησε πριν έξι χρόνια με αφορμή μια εκπομπή της Oprah Winfrey με θέμα το σχολικό εκφοβισμό και την αυτοκτονία! Με συντάραξαν οι μαρτυρίες δύο μητέρων που είχαν χάσει τα παιδιά τους αλλά είχαν τη δύναμη να μιλήσουν δημόσια προκειμένου να σωθούν άλλα παιδιά. Στην εκπομπή κατέθετε την ψυχή του κι ένα δεκατριάχρονο αγόρι με συγκλονιστικές περιγραφές των περιστατικών bullying που είχε βιώσει.

Τα χρόνια που ακολούθησαν έκανα τη δική μου ερευνά και προσπάθησα να αντλήσω πληροφορίες τόσο από το διαδίκτυο αλλά και από περιστατικά εκφοβισμού που βίωσαν παιδιά στο φιλικό μου περιβάλλον .

Το σχολικό περιβάλλον είναι η μικρογραφία της κοινωνίας μας και το κάθε παιδί πρέπει να είναι ασφαλές. Δε μπορώ να διανοηθώ ένα παιδί να πληγώνεται και να υποφέρει. Αυτές οι σκέψεις με οδήγησαν στη συγγραφή του βιβλίου «Περιπέτεια στο Τσαμποκαλονήσι».

Κανένα παιδί δεν μιλάει ανοιχτά για το θέμα σε όποια ομάδα κι αν ανήκει: του παρατηρητή, του δράστη ή του θύματος. Ένα βιβλίο που προσεγγίζει το θέμα του σχολικού εκφοβισμού, μπορεί πιστεύω να δώσει το έναυσμα για περισσότερη συζήτηση, προβληματισμό και μακάρι να βοηθήσει και στην επίλυση του φαινομένου.

-Ο γονεϊκός σου ρόλος σε επηρέασε γράφοντας αυτό το βιβλίο;

Αγαπώ τα παιδιά και είμαι ευαισθητοποιημένη στα θέματα που τα αφορούν! Ως μητέρα είμαι βέβαια περισσότερο ανήσυχη για την έκταση του προβλήματος. Βλέπω με αγάπη και τρυφερότητα όλα τα παιδιά! Θέλησα λοιπόν μέσω της ιστορίας μου, να προσεγγίσω όλες τις πλευρές: το παιδί που δέχεται οποιαδήποτε μορφή βίας, το παιδί που την ασκεί, αλλά και εκείνο που παραμένει παρατηρητής. Επέλεξα έναν από τους ήρωες μου, που ήδη ήταν γνωστός σε όσους είχαν διαβάσει προηγούμενες ιστορίες μου, να δέχεται και έπειτα να ασκεί σχολικό εκφοβισμό. Προσπάθησα με αυτόν τον τρόπο να προσεγγίσω και να ευαισθητοποιήσω όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα σε ποια ομάδα ανήκουν.

-Ποιο είναι το μήνυμα που θέλεις να δώσεις στους αναγνώστες σου;

Το αντίδοτο στη βία δεν είναι η βία, αλλά η δίκαιη μεταχείριση, η αποδοχή της όποιας ιδιαιτερότητας των μαθητών και ο σεβασμός στην ταυτότητα του άλλου χωρίς διακρίσεις. Μέσα από την ιστορία του βιβλίου το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι ενδυναμώνοντας το παιδί, ενθαρρύνοντάς το να μιλήσει στους φίλους του, εμπλέκοντας άλλους ενήλικες και βεβαίως δημιουργώντας συμμαχία με το δάσκαλο μπορούμε να κάνουμε σημαντικά βήματα στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Όσο θετικότερες είναι οι σχέσεις των συμμετεχόντων στη σχολική κοινότητα, τόσο λιγότερα είναι και τα προβλήματα της σχολικής βίας και της παραβατικής συμπεριφοράς. Το μήνυμα που θέλω να δώσω είναι πως μπορούμε να αγαπήσουμε το διπλανό μας εάν τον κοιτάξουμε με τα μάτια της καρδιάς!

-Ο Κάπτεν Φουρκ τι συμβολίζει;

Ο Κάπτεν Φούρκ, είναι κατά κάποιο τρόπο η προσωποποίηση του τραμπουκισμού! Έχει σωματική δύναμη, διάθεση κυριαρχίας απέναντι στους άλλους και έχει την τάση να χρησιμοποιεί βία στην επίλυση των διαφορών του! Η άντληση ψυχικής ικανοποίησης από τη χρήση βίας, και η αδιαφορία για τα προβλήματα των άλλων, του δίνει δύναμη να συνεχίζει το καταστροφικό έργο του, παρασύροντας πολλά παιδιά στην εξάπλωση της βίας. Στο πρόσωπο του Κάπτεν Φούρκ, απεικονίζεται ο προβληματισμός μου για τη μάστιγα και την έκταση του σχολικού εκφοβισμού.

-Ο σχολικός εκφοβισμός νομίζεις είναι φαινόμενο μόνο της σύγχρονης εποχής;

Ο εκφοβισμός, το **bullying**, είναι μέρος του σχολείου εδώ και πολλά χρόνια και εμφανίζεται σε όλες τις χώρες. Στη σύγχρονη εποχή το φαινόμενο του εκφοβισμού έχει περισσότερες μορφές: λεκτικός, ψυχολογικός, σωματικός, ηλεκτρονικός, κλπ. Έχει συνεπώς γίνει πιο ακραίο και δυστυχώς παίρνει ολοένα και πιο τραγικές διαστάσεις.

-Κάποιοι γκρινιάζουν ότι είναι επίπλαστο φαινόμενο. Ποια είναι η γνώμη σου;

Θα πρέπει να μάθουμε στα παιδιά να ξεχωρίζουν το πείραγμα μεταξύ συμμαθητών με το σχολικό εκφοβισμό. Κάθε αρνητική εμπειρία μεταξύ μαθητών, κάθε μεμονωμένο γεγονός εχθρότητας δεν μπορεί να είναι μορφή εκφοβισμού. Όταν βέβαια το πείραγμα είναι επαναλαμβανόμενο, αποκτά διάρκεια κι έχει πρόθεση να βλάψει ένα παιδί τότε επιδρά αρνητικά στη λειτουργικότητα και την ποιότητα της σχολικής του ζωής. **Τότε το πείραγμα γίνεται εκφοβισμός και πρέπει να μάθουμε να παίρνουμε πολύ σοβαρά τα παράπονα των παιδιών μας.**

-Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να εικονογραφείς κείμενο που έχεις γράψει εσύ;

Ίσως φαίνεται πιο εύκολο γιατί όταν γράφω έχω στο μυαλό μου τους ήρωες και τις καταστάσεις που βιώνουν. Όταν όμως ολοκληρώνεται η ιστορία πρέπει να τη δω από τη ματιά του εικονογράφου. Εκεί υπάρχει μια δυσκολία: Θα πρέπει να ξεχάσω την ιδιότητα του συγγραφέα, που ίσως επιθυμεί να αναπαρασταθούν πολλές εικόνες και να επιλέξω τις πιο εντυπωσιακές σκηνές.

-Εργάζεσαι περίπου 20 χρόνια στο χώρο του βιβλίου ως εικονογράφος και έπειτα και ως συγγραφέας. Τι θα έλεγες σε κάποιον νέο άνθρωπο που θα ήθελε να ασχοληθεί με το χώρο;

Σε κάθε νέο άνθρωπο που επιθυμεί να ασχοληθεί με αυτό που αγαπά, λέω να κυνηγήσει τα όνειρά του. Όλοι έχουν δεξιότητες που θα πρέπει να ανακαλύψουν και να καλλιεργήσουν. Ο χώρος του παιδικού βιβλίου έχει μεγάλη ευθύνη και σίγουρα δεν είναι εύκολος, κρύβει όμως πολλές χαρές που σου δίνουν δύναμη και αισιοδοξία να συνεχίσεις!

-Η ενασχόλησή σου με το θρησκευτικό βιβλίο τι σου έχει αποκομίσει;

Είναι ιδιαίτερη ευθύνη να εικονογραφείς εικόνες από τη ζωή του Χριστού, το βίο ενός Αγίου, βιβλία κατηχητικού και εν γένει παιδικά θρησκευτικά βιβλία. Οι σπουδές μου στην αιογραφία με έχουν βοηθήσει πολύ κι έχω προσπαθήσει να αποδώσω στις εικόνες μου το σεβασμό και την αγάπη που νιώθω απέναντι στα πρόσωπα που καλούμαι να απεικονίσω! Εύχομαι ειλικρινά τα βιβλία αυτά να έχουν «μιλήσει» στις καρδιές των αναγνωστών. Νιώθω μεγάλη χαρά και τιμή που υπηρετώ αυτό το κομμάτι της παιδικής λογοτεχνίας και ευγνωμονώ τους συγγραφείς που μου εμπιστεύονται τα έργα τους.

-Ως μητέρα τι παραμύθια επιλέγεις για το παιδί σου;

Προσπαθώ να επιλέγω βιβλία που αποφεύγουν το διδακτισμό αλλά καταφέρνουν να είναι διδακτικά. Θέλω ο μικρός μου να ευαισθητοποιείται και να αποκτά γνώσεις με έναν όμορφο τρόπο που μπορεί συνάμα να γίνει και διασκεδαστικός.

-Πρέπει κανείς να λαμβάνει υπόψη τις κριτικές βιβλίων ή να ακολουθεί ως γονιός το ένστικτό του όταν αγοράζει ένα βιβλίο;

Η επιλογή ενός παιδικού βιβλίου δεν είναι απλό πράγμα. Τα μηνύματα που μπορεί να περάσει ένα βιβλίο σε ένα παιδί, είναι πολλά και ποικίλουν. Ο κάθε γονιός μπορεί να διακρίνει, να επιλέξει και να κατευθύνει το παιδί του στη σωστή επιλογή.

Οι κριτικές βιβλίων δεν ξέρω κατά πόσο είναι αξιοκρατικές, συνεπώς δεν μπορώ να πω ότι με κατευθύνουν. Αντίθετα η γνώμη συγγραφέων παιδικής λογοτεχνίας που σέβομαι και εκτιμώ θα με επηρεάσει. Θα επιλέξω το βιβλίο του παιδιού μου ακολουθώντας το ένστικτό μου και θα προσπαθήσω να το βοηθήσω να αποκτήσει σωστή κρίση όταν πλέον θα επιλέγει μόνος του.

-Σχεδιάζεις κάτι για το μέλλον;

Έχω πολλές ιδέες στο μυαλό μου, πολλές εικόνες που αναζητούν να επενδυθούν με λόγο και ονειρεύομαι να γίνουν βιβλία. Παράλληλα εικονογραφώ βιβλία και ταξιδεύω μαζί με τους ήρωες μου στο ξεχωριστό κόσμο του παιδικού βιβλίου.

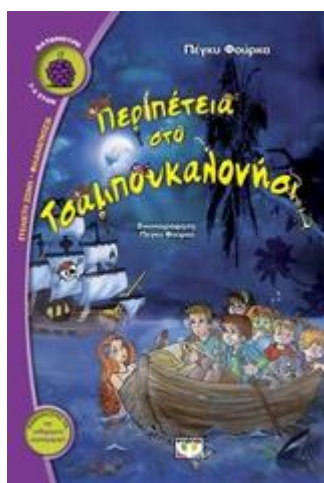
Ευχαριστώ θερμά! Καλή και δημιουργική συνέχεια!

Εγώ ευχαριστώ θερμά για τη φιλοξενία, εύχομαι πάντα επιτυχίες

«Το Τσαμπουκαλονήσι» Κείμενο & Εικόνες: Πέγκυ Φούρκα Εκδόσεις Ψυχογιός, 2015

(Απόσπασμα από την αρχή της ιστορίας)

Οι απειλές

Ο Άρης ξύπνησε κακόκεφος. Η σημερινή ημέρα στο σχολείο, θα ήταν πολύ δύσκολη.

Εδώ και μέρες η συμμορία των Τσαμπουκαλήδων τον είχε βάλει στο μάτι. Συγκεκριμένα από τότε που τόλμησε να μιλήσει αντρίκεια στον αρχηγό τους, τον Μπίλι Σκαμπίλι. Το θάρρος του, ξάφνιασε τον αρχηγό, που βάλθηκε να τον πολιορκεί να μπει στη συμμορία.

-Λέγε θα'ρθεις μαζί μας; Διαφορετικά, θα χάσεις όσα αγαπάς.

Στην αρχή δεν έδωσε σημασία. Σύντομα η αγαπημένη του μπάλα βρέθηκε ξεφούσκωτη. Σειρά είχε το ποδήλατο του: έσκασαν τα λάστιχα και έγραψαν επάνω «Άρη-Φοβιτσιάρη!»

Τα πράγματα σοβάρεψαν, όταν απείλησαν να κάνουν κακό στον σκύλο του, Κοπρέντ. Αυτό, δε μπορούσε να το ρισκάρει. Αρχικά σκέφτηκε να το πει στους φίλους του, όμως φοβόταν ότι θα τους βάλει σε μπελάδες.

Δεν ήθελε να γίνει «καρφί» και να μιλήσει στη δασκάλα ή τους γονείς του.

Το αδιέξοδο

Ο Άρης προχωρούσε σκυφτός προς την τάξη του. Η σκέψη ότι μπορούσαν να βλάψουν τον Κοπρέντ, τον τσάκιζε. Ξαφνικά κάποιος τον τράβηξε βίαια από το γιακά και τον πέταξε σ' έναν διάδρομο. Ο Μηνάς Παλικαράς, το πρωτοπαλικάρο του Μπίλυ Σκαμπίλι, τον κοιτούσε αγριεμένος.

-Τι έκανα; ψέλλισε ο Άρης τρομαγμένος

-Ο Μπίλυ είναι έξαλλος! Μετά το σχολείο, να έχεις αποφασίσει, διαφορετικά την «έβαψε» το σκυλί!

-Όχι δε θα τολμήσετε... κατάφερε να πει.

Έτρεξε στην τάξη, όπου γινόταν σαματάς, καθώς η δασκάλα δεν είχε μπει στην αίθουσα.

-Μιράντα, θέλω να φιλοξενήσεις για λίγο τον Κοπρέντ της είπε.

-Ε...να ρωτήσω και τους γονείς μου ...

-Είναι ανάγκη!!!

-Εντάξει ,συμβαίνει κάτι;

-Καλύτερα μη ρωτάς! Της πέταξε βιαστικά και γύρισε στο θρανίο του αποκαμωμένος.

Μέχρι το σχολάσμα το μυαλό του ήταν κολλημένο στις απειλές της συμμορίας! Ανυπομονούσε να γυρίσει σπίτι, για να σιγουρευτεί ότι ο Κοπρέντ είναι καλά. Μόλις χτύπησε το κουδούνι πετάχτηκε σαν ελατήριο. Ξεχύθηκε στο προαύλιο και έτρεξε προς την έξοδο του σχολείου. Ενώ έτρεχε σαν αστραπή, κάποιος του έβαλε τρικλοποδιά και σωριάστηκε στο έδαφος. Το γόνατό του πονούσε αφόρητα.

-Χα χαχαχα! Άρη-Σκουντουφλιάρη!!!! Χα χα χα!!!

-Σήκωσε το βλέμμα και αντίκρισε τον Μπίλυ Σκαμπίλι μαζί με τον Παναγή -Νταή και τη Ρόζα – Φασαριόζα, το πιο ψηλό και εύσωμο κορίτσι του σχολείου.

Ο Μπίλυ, πήγαινε στην Έκτη τάξη. Ήταν οξύθυμος και σκυθρωπός. Φορούσε πάντα χαχόλικες μπλούζες με κουκούλα. Νόμιζε πως, επειδή ήταν μεγάλος, έπρεπε οι υπόλοιποι να ανέχονται την επιθετική συμπεριφορά του.

-Λέγε! Αποφάσεις;

-Όχι! Ξεστόμισε αποφασιστικά ο Άρης.

-Κοιτάζτε έναν μάγκα!

Τσίριξε η Ρόζα και πάτησε τα κορδόνια του Άρη εμποδίζοντάς τον να σηκωθεί.

-Άσε με! Φώναξε εκείνος και ξέφυγε αφήνοντας πίσω το παπούτσι του.

-Βάλε μυαλό! Μπήκε στη μέση ο Μηνάς Παλικαράς σπρώχνοντας τον στο έδαφος. Πάνω στην ώρα, ακούστηκε ένα κορνάρισμα και οι παλικαράδες έγιναν καπνός. Από το αυτοκίνητο κατέβηκε η δασκάλα και έτρεξε στον μαθητή της.

-Άρη! Είσαι εντάξει;

-Κυ-κυρία εσείς; τραύλισε φοβισμένος.

-Ποια ήταν αυτά τα παιδιά Άρη; Μήπως σε ενοχλούν;

-Μη δίνετε σημασία, ψέλλισε αποφεύγοντας να απαντήσει.

Η δασκάλα παρατήρησε πως το ένα παπούτσι έλειπε.

-Έλα, να σε πάω σπίτι! Αν δε θέλεις, δε θα σε ρωτήσω τίποτε άλλο.

Ο Άρης δέχτηκε. Άλλωστε βιαζόταν να επιστρέψει σπίτι. Ενώ το αυτοκίνητο έφευγε, πίσω από ένα δέντρο, πρόβαλλε η Μιράντα. Είχε ακολουθήσει τον Άρη από ενδιαφέρον και άθελα της έγινε μάρτυρας της βίαιης σκηνής.

-Ευτυχώς που ήρθε η δασκάλα! μονολόγησε και ξέσπασε σε κλάματα.

Μόλις γύρισε ο Άρης σπίτι, επιβεβαιώθηκαν οι φόβοι του: Ο Κοπρέντ είχε εξαφανιστεί. Τρεις ώρες έψαχνε, τρελός από την αγωνία, ώσπου τον βρήκε στο διπλανό κτήμα. Δεμένο και βαμμένο με πράσινη μπογιά. Ήθελε να μιλήσει! Ο φόβος και η απόγνωση του κλείδωναν το στόμα!

Εκείνο το βράδυ δεν κοιμήθηκε. Στριφογύριζε στο κρεβάτι μέχρι τα ξημερώματα, ώσπου αποφάσισε να υποκύψει στον εκβιασμό της συμμορίας.